

ZVLÁŠTNÉ OKOLNOSTI
VYŽADUJÚ ZVLÁŠTNÉ RIEŠENIA

SPÁJAME FESTIVALY DAAD A DAAF 2020 26.10.—01.11.2020

TEŠÍME SA NA VÁS
V NOVOM TERMÍNE

Príloha Denníka N

Architekt Eduardo Souto de Moura / PT /
Casa em Algés / www.daad.sk

Festival z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Generálny partner

Hlavní partneri

Partners

AKL Artemide JAVORENA

in.ba

Mediální partneri

CITYLIFE.SK

lexikon

STAROMESTSKÉ NOVINY

designum

dolcevit

daad.sk

BRATISLAVA.SK

Mýšlienku DAAD podporili

rainside

Invito

Organizátori DAAD

Clubovka

EO

Hoci heslom týchto dní je pandémia, ktorá škrtla nejedno kultúrne podujatie, organizátori festivalu DAAD sa s plným rešpektom nevzdali pôvodných plánov a do jedného festivalu spojili dva. Májovú oslavu dobrej architektúry a dizajnu presunuli na jeseň a zlúčili ju s festivalom DAAF – Dni architektúry a filmu. Všetci, ktorí sa tešili na každoročný prídel najlepšej najnovšej domácej a zahraničnej

tvorby tak dostanú ešte výdatnejšiu dávku zážitkov.

Festival DAAD sa prvý raz uskutočnil v roku 2010 a jeho iniciátori a organizátori, architekti Táňa Kolarová a Števo Polakovič doň vložili presvedčenie, že najlepšou motiváciou pre odborný, osobnostný, ale aj spoločenský rast sú veľké príbehy tvorby. Hlavnými aktérmi DAAD sú preto domáci a zahraniční architekti, ktorých tvorba razí cestu vpred a prináša odpovede na aktuálne so-

ciálne, environmentálne a kultúrne otázky. Bratislavské DAAD sa, podobne ako v iných metropolách ako je Viedeň, Praha, Budapešť či Londýn, stali sviatkom súčasnej architektúry s programom plným prezentácií, prednášok, výstav a diskusií.

DAAF sa k DAAD pridali neskôr ako jesenný pendant s komornou atmosférou prítmnia kinosály, kedy plátno obsadia premýšľavé dokumentárne filmy o architektúre, jej tvorcoch a príbehoch miest.

V súvislosti s aktuálnou situáciou sa festivaly DAAD a DAAF presúvajú do online priestoru, ktorý prezentačným, výstavným, ale aj diskusným formátom prináša celkom nové perspektívy. Centrálou festivalu bude moderované vysielacie štúdio ako dejisko živých vstupov a diskusií s online sledovaním prostredníctvom linku zverejneného na internetovej a facebookovej stránke DAAD.

Ďalšou novinkou, ktorá reaguje

na okolnosti dnešných dní, je pomer zahraničných a domácich spíkov. Kým po minulé roky sa program DAAD opieral najmä o zahraničných hostí, v roku 2020 bude mať rozsiahle slovo domáca architektonická tvorba. Vystúpenia ale aj diskusie budú divákovi sprostredkované formou živých vstupov z vysielacieho štúdia alebo prostredníctvom live stream kanálov.

Podrobný program festivalu na www.daad.sk

Kniha Smrť a život amerických veľkomiest vyšla pred 60 rokmi, no je aktuálna dodnes.

Ako zachrániť mesto s Jane Jacobsovou

Pán X prestal mať rád mesto. Ulice v okolí jeho bytu sú väčšinou prázdne, večer sa ani neodvažuje po nich poprechádzať. Na lavičku v neďalekom parku si tiež nesadne, ovládli to tam podozrivé individua. Pod oknami mu hučí cesta zaplnená autami. Z balkóna pozoruje nudu, ktorá sa rozprestrela nad mestom. Pán X má dosť.

Kupuje si domček v novej zástavbe na periférii. A kvôli vzdialenosti do práce aj nové auto k tomu. Predstavuje si radostný život a závan prírody vo svojej predzáhradke. Čoskoro však zistí, že dostať sa do mesta je problém. A že mu mestský život vlastne chýba. Začína byť nervózny.

Pán X nepotrebuje psychológa. Potreboval by dobrého urbanistu, ktorý mesto navrhne tak, aby on a ani ďalší ľudia z neho neutekali. Aby mesto nezabíjali svojim odchodom. Aby neničili prírodu kúpou domov v suburbiách s nálepkou „prírodné“. Aby si mohli užiť to, prečo mestá vznikli – pestrosť podnetov, kontaktov a možností.

OD ARCHITEKTOV K URBANISTOM

Celý tento scenár sa mohol udiat dnes. Napríklad v Bratislave. No všimla si ho už pred vyše šesťdesiatimi rokmi americko-kanadská novinárka, autorka a aktivistka Jane Jacobsová (1916-2006).

Vo svojej prelomovej knihe *The Death and Live of Great Amercian Cities* (1961, česky *Smrť a život amerických veľkomest*, 2013) ukázala, ako nesprávne nastavený či chýbajúci urbanizmus ničí mestský život. A čo sa s tým dá robiť.

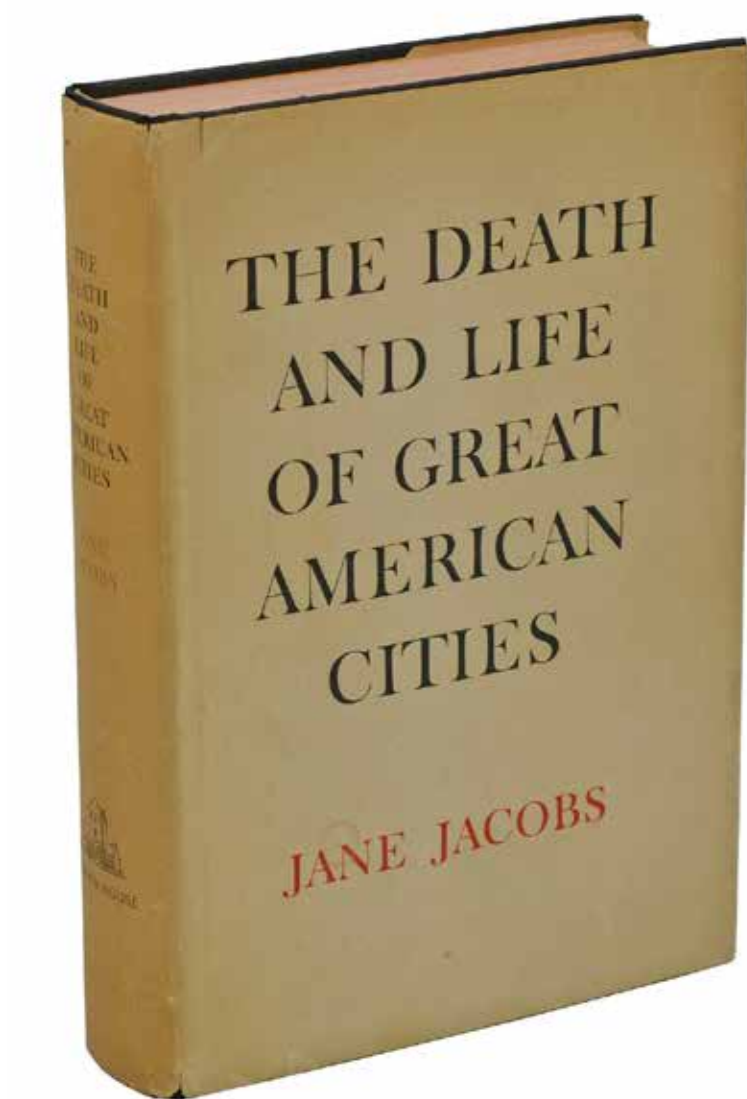
Napriek tomu, že Jacobsová sa pri svojom výskume zamerala na situáciu amerických veľkomiest a to v polovici 20. storočia, je fascinujúce sledovať, ako je jej diagnóza aktuálna aj pre náš dnešok. Aj u nás sa totiž začína prebúdzat urbanistický záujem o mesto, o jeho vylepšenie, o zalepenie rán, o zvyšovanie jeho obývateľnosti či o odstraňovanie ideologických nánosov.

Aj širšia verejnosť si už iste všimla, že máme šikovných architektov, ktorí dokážu navrhovať zaujímavé stavby. Sú oceňované a my ich obdivujeme. No nadišiel čas, keď potrebujeme rovnako schopných urbanistov.

Mali by uvažovať nad tým, ako hodnotné stavby (ale aj verejné priestory a infraštruktúru) začleniť do celku mesta, v ktorom sa bude dobre žiť. Podnetných krokom pritom môže byť aj čítanie dnes už klasickej knihy Jane Jacobsovej.

MESTO NIE JE SKLADAČKA

Byť urbanistom znamená byť tak trochu Bohom. Nakreslené čiary ulíc, parkov a ciest sa totiž stávajú životným priestorom obrovského množstva ľudí. Do veľkej miery ovplyvňujú ich každodennú a často aj celoživotnú existenciu. Spôsob rozmýšľania a prístupu urbanistu má preto zá-

sadnú váhu. A práve tu Jane Jacobsová pred vyše polstoročím zacítila problém.

Je totiž veľký rozdiel v tom, domnievať sa, ako by malo mesto fungovať a naozaj rozumieť životu v ňom. Môže byť relatívne jednoduché naniest na papier či obrazovku počítača zelené a sivé plochy a rozmiestniť ich na mape mesta podľa koeficientov zelene či zastavania.

Z hľadiska žiadanej pomeru zastavaných plôch a verejných priestranstiev môže návrh číselne sedieť, no to vôbec neznamená, že výsledkom budú živé ulice a parky.

Mesto nie je mechanická skladačka úžitkových plôch. Je to komplexný systém navzájom sa ovplyvňujúcich procesov a vzťahov. Ak máte napríklad nefunkčný park, nezachránite ho len revitalizáciou či posilnením čistiacej čiat a policajných hliadok.

Na život v ňom má zásadný vplyv aj to, aké stavby sú v jeho okolí, aké je zloženie obyvateľstva štvrte, kedy sa v nej ľudia vyskytujú a či aj okolie parku ponúka rozmanitosť, ktorá je dôvodom na to, aby sa na danom území ľudia pohybovali. Problém nefunkčnosti parku a plán jeho oživenia teda siaha ďaleko za jeho hranice.

Život v meste sa nedá nadiktovať zhora. No dá sa pochopiť zdola. A s týmto poznaním je potom mož-

né mesto vylepšovať. To je základný princíp mestotvorby v poňatí Jane Jacobsovej.

KEDY ULICE ŽIJÚ

Vráťme sa k pánovi X. To, že sú ulice v jeho okolí prázdne, môže mať viacero dôvodov. Úplne najhoršie je, ak býva vo štvrti, v ktorej prevláda nejaká konkrétna mestská funkcia. Ak sa vyskytuje napríklad v blízkosti kancelárskeho distriktu.

Takéto územie je využívané len určitú časť dňa a večer je prázdne. Hluché miesta však v zdravom meste nemajú čo robiť. Preto je základným princípom dobrého mesta rozmanitosť jeho skladby. Bývanie sa má miešať s objektmi pre prácu, službami, nákupnými možnosťami, verejnými priestormi, športom či kultúrou. A to – podľa možností – na čo najväčšom území.

Nefunkčné ulice však možno nájsť aj v husto obývanej štvrti. A to vtedy, keď v nich prevláda len bývanie a neponúkajú takmer nič iné. Preto by sa mali ľudia prechádzať po uliciach, kde sa v parteroch domov nič nedeje? Dôsledkom tejto situácie je, že nedochádza k žiadnym sociálnym kontaktom, novým zoznámeniam, vzťahom. Prázdne ulice veľmi rýchlo začnú vzbudzovať pocit nebezpečia, a to len posilňuje ich vyprázdňovanie.

Celodenné využívanie ulíc rôznymi prevádzkami by pritom mohlo zabezpečiť nielen program pre výskyt ľudí v nich, ale aj kontrolné „oči“, ktoré potláčajú potenciálnu kriminálnu činnosť.

BEZ DOGMATIZMU

Toto je tá spleť vzťahov a procesov, ktorú je nutné pochopiť, ak chceme robiť dobré mesto. Nie je to žiadna veda, ako skôr schopnosť všímať si detaily a uvedomovať si súvislosti. Základy fungovania živého mesta môže odhaliť každý, ak začne trochu pozorovať a bude sa zaujímať.

Rozumieť mestu ako sieti vzťahov znamená tiež nebyť dogmatický. Práve toto je na Jacobsovej prístupe veľmi sympatické. Napriek tomu, že automobilizmus už pred desiatkami rokov vnímala ako veľký problém (a my dnes), nebola zástankyňou hesla „mesto bez áut“.

Bolo jej jasné, že pohyb v metropolách sa nedá zvládať len pešo či mestskou dopravou. Netvrdila, že autá zabíjajú mesto, ale – dokonca – že mesto zabíja autá. A to zlým urbanizmom, ktorý nie je schopný vytvoriť rovnováhu, v ktorej by pohyb autom po meste bol plynulý a zároveň by objemovo neprekračoval únosnú mieru.

Rovnako nebola žiadna radikálna „zelená“ aktivistka. Vadilo jej, keď sa o parkoch hovorilo ako o „plúcach mesta“. Vedela, že v megamestách parky dokážu vyvažovať negatívne vplyvy v ovzduší len minimálne. Odmietala alibistické používanie pojmu „zeleň“ tam, kde išlo o mŕtvu plochu. Parky nadovšetko vyzdvihovala a milovala, ale s tým, že musíme vedieť, ako zabezpečiť ich náplň a životaschopnosť.

Hovorila o potrebe zastúpenia starších budov v meste, ale nie preto, že by chcela chrániť všetko, čo nadobudne istý vek. Ale preto, že staré stavby prispievajú k farebnejšiemu koloritu ulíc i celých miest. A tiež preto, že predstavujú nehnuteľný fond, ktorý môže byť dostupnejší pre isté vrstvy obyvateľstva, čo zaručuje žiaducu demografickú pestrosť obyvateľstva štvrti.

VŠÍMAŤ SI A POZOROVAŤ

Prečo máme pocit, že naše mestá nefungujú tak, ako by mali? Kde sa stala chyba? V (americkom) prípade Jane Jacobsovej je nepriateľom „ortodoxný modernistický urbanizmus“. Číže predstava, že ľudia pred neduhmi miest zachránime tak, že im na zelenej lúke postavíme nové mestá (alebo predmestia). Pravítkami im nataháme línie oáz bývania a života v prírode.

Alebo im ponúkne vertikálne mestá s vysokanskými mrakodrapmi, medzi ktoré budeme môcť na papieri veľkoryso rozmiestniť množstvo „verejných priestorov“ a „voľných plôch“. A na nich sa budú šťastní ľudia potom radi vyskytovať.

Lenže ľudia nepoužívajú exteriéry preto, že existujú alebo že si to urbanisti želajú. „Ortodoxný urbanizmus je silne poznamenaný puritanskými

a utopickými predstavami o tom, ako by ľudia mali tráviť svoj voľný čas. A tieto moralistické predstavy sú v urbanizme zamieňané s princípmi fungovania miest“, tvrdí Jacobsová. Inak povedané: Nemôžete diktovať život, ak životu nerozumiete.

Jane Jacobsová zostúpila na najnižšie poschodia mestského života. Všimla si, ako sa ľudia pohybujú, kde sa vyskytujú a čo tam robia. Snažila sa pochopiť spôsoby fungovania mesta na základe konkrétnych prejavov. „Veľkomestá sú miesta, ktoré fyzicky existujú. Ak chceme porozumieť ich reakciám, získame užitočné informácie tým, že budeme pozorovať, k čomu skutočne dochádza. Namiesto toho, aby sme sa nechali uniesť metafyzickými predstavami“, tvrdila.

Tento prístup sa presadil aj v nasledujúcich fázach urbanistického myslenia. Číže: Najprv je potrebné na mikroúrovni zistiť, kto obyvatelia sú a ako sa správajú. A potom je možné tieto poznatky aplikovať pri reorganizácii mesta.

JACOBSOVÁ A MY

Napriek geografickej i časovej vzdialenosti môže byť Jacobsovej prístup prínosný aj pre nás. Jej pravidlo, že mesto žije z rozmanitosti, platí univerzálne. Mesto je úžasný vynález a riešenie jeho problémov nemôže spočívať len v tom, že ľudia z neho utečú. Bez nich, čiže bez pestrej zaľudnenosti, mesto prestane byť mestom.

Nedostatočná rozmanitosť je problém, s ktorým máme tiež dočinenia. Či už v historickej podobe – a to v dedičstve panelových sídlisk, v ktorých prevláda funkcia bývania. Alebo v novovybudovaných štvrtiach, ktoré často obsadili len štvorcové metre kancelárskych priestorov.

Úplne zásadný je problém chátrajúcich verejných priestorov. Tie v našich mestách tiež fyzicky existujú, no aj laik si všimne, že to nie je dostatočný predpoklad na to, aby boli využívané.

Jeden zdanlivo triviálny príklad za všetky: Mŕtvy priestor pred bratislavskou Starou tržnicou ožil po tom, ako začalo žiť vnútro a parter. Zo spánku prebudená budova sa stala dôvodom pre to, aby sa ľudia vyskytovali aj okolo nej. Námestie sa stalo námestím.

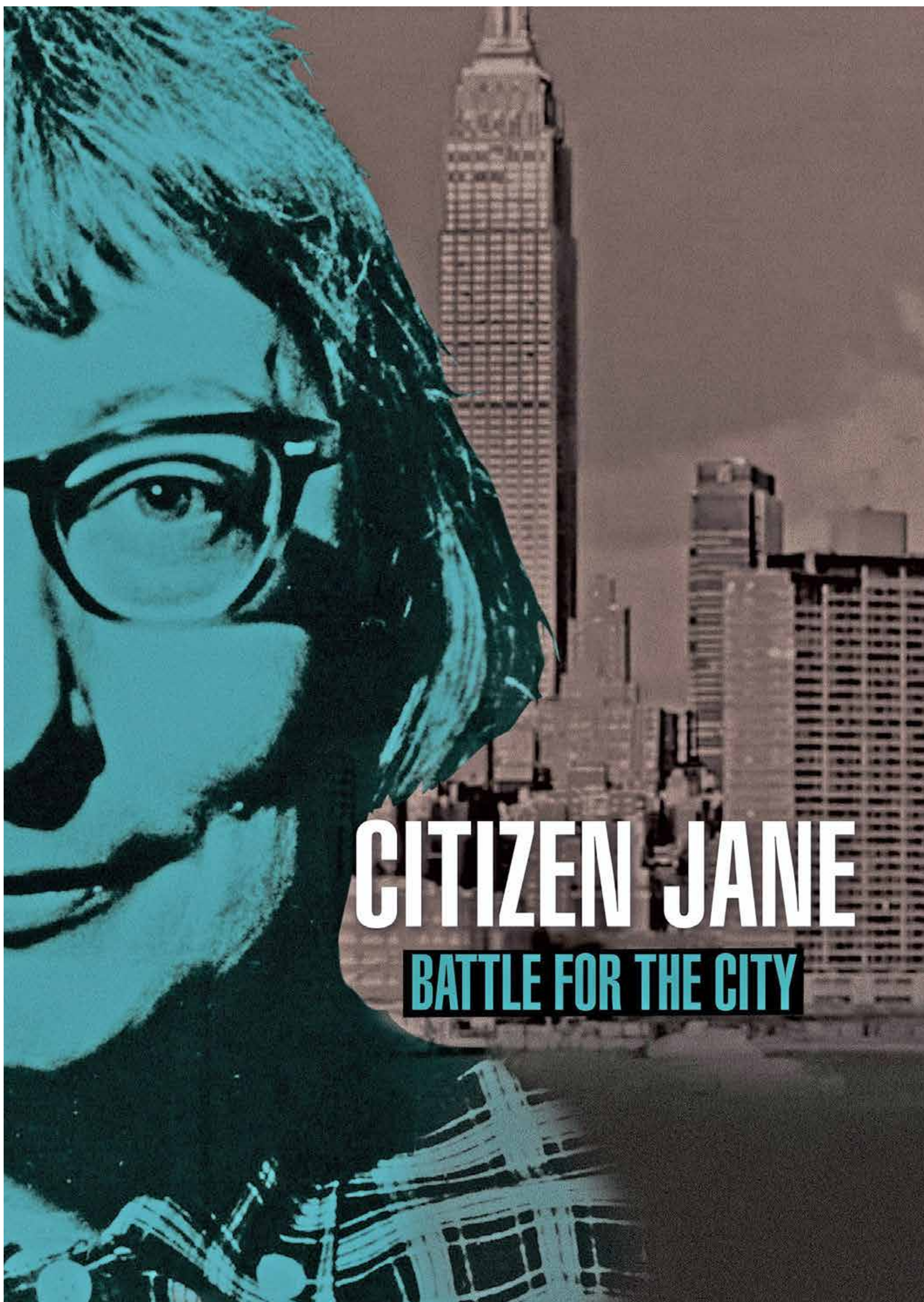
Mať v centre mesta na ulici ľudí je prvý predpoklad na to, aby v ňom vôbec bolo cítiť duch mestského života. Ako to, že nikto predtým neprišiel na takúto jednoduchú myšlienku?

Možno chýbalo čítanie Jane Jacobsovej. Skôr to však bol nedostatok rozhladených urbanistov, ktorí sa len pomaly začínajú objavovať. V budúcnosti ich budeme potrebovať viac.

Premietanie filmu o Jane Jacobsovej
Citizen Jane: Battle for the City
je súčasťou programu podujatia
Dni architektúry a dizajnu 2020.

PATRIK GARAJ

DAAD/DAAF 2020

DAAD/ HLAVNÉ PODUJATIA

EGO

Prezentácia a diskusia s významnými osobnosťami slovenskej architektúry.

**JÁN STUDENÝ A PETER STEC /
BRATISLAVA, SK
26/10/2020**

Architekti Ján Studený a Peter Stec / Bratislava, SK

Diskusiu moderuje architektka Henrieta Moravčíková.

Do akej miery sa môžu ovplyvňovať dve osobnosti, často zastávajúce protikladné stanoviská, aké výsledky táto spolupráca prináša a s akými premysmi pracuje ich spoločná kancelária. Aký spôsobom premýšľajú o architektúre a nad akými projektami v súčasnosti pracujú. O budovách ako organizmoch/strojoch a vyjadreniach, o kontrastoch abstrakcie a figúry, ohraničeníach voči mestu a krajine a o postojoch k forme vs. politike architektúry – v dialógu s Henrietou Moravčíkovou. „Premýšľame o architektúre a jej obsahu, o nástrojoch ktoré k nej vedú a o spôsoboch, ako ich uplatniť, podnety z individuálnej skúsenosti prenášame do spoločných projektov, precizujeme ich v textoch a stavebnej praxi. Náš záujem je orientovaný k štruktúre a skladbe priestorov, k významu architektúry ako takej.“

Spočiatku šli každý vlastnou cestou, k spolupráci ich priviedlo pôsobenie na VŠVU, kde obaja vyučujú. Ján Studený (1966) sa ako absolvent pražskej AVU spolu s architektom Davidom Kopeckým pustili do budovania ateliéru KSA. Prepracovali sa medzi najuznávanejšie konceptuálne česko-slovenské ateliéry s radom ocenení ako česká Cena Grand Prix, medzinárodná Piranesi Award, Cena ARCH, Cena Dušana Jurkoviča či nominácia na Mies van der Rohe Award. Od roku 2009 je opäť doma v Bratislave a naďalej zveľaďuje legendárny odkaz KSA.

Peter Stec (1976) má pôsobivú študijnú históriu. Jeho pedagógmi na Univerzite užitých umení vo Viedni boli Zaha Hadid, Greg Lynn a Wolf Prix. Pokračoval na Princetonskej univerzite a následne zbieral skúsenosti v ateliéri Petra Eisenmana, ďalej v OMA v Rotterdame a v ateliéri Herzog & de Meuron v Bazileji. Keďže ho priťahovalo akademické a výskumné prostredie, okrem VŠVU pôsobil na Cornell University, State University of New York, Rice University a pražskej UMPRUM.

Studený a Stec spolupracujú čoraz častejšie, spája ich podobné „nekonfektné“ vnímanie architektúry a inklinácia k novým technologickým a interaktívnym možnostiam, ktoré rozvíjajú najmä v architektonických súťažiach. K najnovším úspechom patrí napr. 1. cena v súťaži na Novú športovú halu v Novej Páke (CZ).

Stec-Studený spolupracujú od r. 2016 na súťažiach a ťažiskových projektoch. Zdieľajú spoločný ateliér (Partizánska 33 BA), kde spolupracujú na zadaniach a vyvíjajú spoločné stratégie pre architektúru a urbanizmus. zo spolupráce vzišlo viacero úspešných projektov v arch. súťažiach (Dukla Pardubice, Športová hala v Novej Páke) a do realizácie pripravujú návrhy s presahom lokálneho významu (Prestavba Vily L a Palác YMCA v BA).

PRVÁ LIGA

Autorské prezentácie architektov a dizajnérov, ktorí sú významnými aktérmi súčasnej slovenskej, európskej a svetovej scény. Podujatie je určené hlavne pre odbornú verejnosť, ale je tiež určené širšej verejnosti so záujmom o architektúru a dizajn.

**EDUARDO SOUTO DE MOURA /
PORTO, PT
27/10/2020**

„Architektúra je globálna záležitosť. Neexistuje žiadna ekologická, inteligentná a ani udržateľná architektúra – existuje iba dobrá architektúra. Samozrejme, nesmieme zanedbávať témy ako je energia, zdroje, náklady či sociálne aspekty – vždy treba venovať pozornosť všetkým problémom.“

Laureát Pritzkerovej ceny z roku 2011, portugalský architekt Eduardo Souto de Moura (1952) patrí k osobnostiam celosvetového formátu. Na Škole výtvarných umení v Oportě sa spočiatku pustil do štúdia sochárstva, no nakoniec si zvolil architektúru. Ešte ako študent začal pracovať v ateliéri Álvára Sizu, kde strávil päť rokov. Impulzom na založenie vlastného ateliéru sa stalo víťazstvo v súťaži na Kultúrne centrum v Porte. Množstvu vynikajúcich realizácií zodpovedá aj počet ocenení a publikácií. Okrem profesúry na Univerzite v Porte pravidelne prednáša na školách architektúry v Ženeve, Paríži-Belleville, na Harvarde, v Dubline, na ETH Zürich a v Lausanne. Často ho označujú za pokračovateľa odkazu Miesa van der Roheho s mimoriadne nezvyčajným narábaním s prírodnými materiálmi a farbami. K najznámejším dielam v Portugalsku patrí napr. Dom v Bom Jesus pri meste Braga, Konverzia kláštora Santa Maria do Bouro v Amares, administratívne a obchodné centrum Burgo Tower v Porte, tzv. Cinema House pre režiséra Manoela de Oliveiru v Oportě a Múzeum Paula Régua v Cascais.

**TOMÁŠ BOROŠ / KOŠICE, SK
28/10/2020**

V Košiciach sa vždy koncentrovali sily, ktoré pozoruhodne formovali profil slovenskej architektúry. Tomáš Boroš (1989) reprezentuje novú krv tohto košického fenoménu. Štúdium architektúry na FUTU v Košiciach obohatil ročným pobytom na Technische Universität Graz. Po ukončení školy pokračoval doktorandským štúdiom na Katedre dizajnu. Akademická pôda mu aj naďalej poskytuje základy pre neustále skúmanie procesov tvorby, ktoré vedú od iluzívnych a abstraktných priestorov až k reálnym a hmotným riešeniam. Popri práci asistenta na Katedre architektúry FUTU sa intenzívne venuje najmä architektonickým súťažiam, a to s výbornými výsledkami, napr. v súťaži na Rekonštrukciu kina Palace v Nitre (1. miesto), súťaž na Promenádu Delňa v Prešove (1. miesto) či súťaž na Slovenský pavilón pre EXPO 2020 v Dubaji (2. miesto).

**GRAU / BRATISLAVA, SK
28/10/2020**

„Grau sa vždy snaží pracovať v kontexte a s kontextom, nekabátiť, nefalšovať, pracovať len s poctivými materiálmi a prístupmi. Neustále hľadá prepojenie interiéru s exteriérom.“

Mladý ateliér založený v roku 2014 dnes patrí medzi ostro sledované „značky“. Jadro tvorí dvojica Andrej Olah (1985) a Filip Marčák (1990). Obaja sú absolventmi FA STU v Bratislave, Andrej si vzdelanie rozšíril aj na Fakultetu za Arhitekturo v Lublane a na portugalskej Ulusiada Lisbon, Filip študoval na FA ČVUT v Prahe a KTH Arkitektur v Štokholme. Zatiaľ majú za sebou rozsahom menšie projekty na Slovensku a v Česku, no už siahli ku

Škica projektu slovenského pavilónu pre EXPO 2020 v Dubaji.

FOTO – ARCHÍV TOMÁŠ BOROŠ

Avasara Academy škola, Pune, India.

FOTO – ARCHÍV CASE DESIGN

Dom v Dome

Umelecké m

HOUSE S / C

DAAD/DAAF 2020

, Bernolákovo, Slovensko.

FOTO – DANIELA DOSTÁLKOVÁ

ízeum a galéria Casa das Histórias Paula Rego, Cascais, Portugalsko.

FOTO – JAMES FLORIO PHOTOGRAPHY

hata – rodinný dom, Stupava, Slovensko.

FOTO – FILIP MARČÁK

Rodinný dom, Stupava, Slovensko.

FOTO – ARCHÍV KSASTUDENY

Mestský úrad, Leopoldov, Slovensko.

FOTO – PAVOL ŠILLA

hviezdam – za interiér obchodu Slávi-
ca v Bratislave získali sošku CEZAARa
a rodinný dom Anízová v Bratislave
(spolu s plusminususarchitects) prenikol
medzi úzke nominácie Ceny Dušana
Jurkoviča. Grau architekti sú zároveň
aktívni aj ako zakladajúci členovia ob-
čianskeho združenia Archtung, ktoré
sa venuje viacerým edukačným a spo-
ločenským projektom obohacujúcim
dianie na FA STU.

SAMUEL BARCLAY / BOMBAI, IN 28/10/2020

„Niekedy sa cítim ako hráč jazzovej
improvizácie, v ktorej každý nástroj
rovnako prispieva k tvorivému proce-
su.“

Americký architekt Sam Barclay
sa do Indie presťahoval v roku 2006,
keď sa na niekoľko rokov pridal k zná-
memu zoskupeniu Studio Mumbai.
V roku 2013 spolu s manželkou Eri-
cou Barclay založili architektonické
a dizajnérske štúdio Case Design, ktoré
sa medzinárodne etablovalo najmä na
benátskom Bienále architektúry 2018,
kde sa prezentovalo participatívnym
projektom Avasara Academy pri indic-
kom meste Pune. Projekt je ukážkou
architektúry s vysokou senzibilitou
voči miestu, programu a klíme, zohľad-
ňuje potreby komunity a predstavuje
nezvyčajné útočisko pre mladé ženy,
ktoré veria vo svoje právo na moderné
vzdelanie. Case Design má v súčasnos-
ti rozpracovaných viacero projektov
v Indii, Európe, v Afrike a na strednom
Východe a súbežne rozvíja vlastnú, re-
meselne zameranú nábytkovú značku
Casegoods.

ZEROZERO / PREŠOV, SK 29/10/2020

„Na východe nemáme toľko práce,
koľko by sme možno mali v Bratislave,
ale aspoň máme dost času venovať sa
jej, čo aj robíme.“

Práce zerozero sú povinnou jazdou
za dobrou architektúrou na východe
Slovenska. Väčšina z nich je v Prešo-
ve, kde v roku 2002 zapustil ateliérové
korene jeho zakladateľ Irakli Eristavi
(1969). Napriek výrazne lokálnemu
pôsobeniu zerozero pravidelne figu-
ruje v nomináciách na veľké európske
ceny, ako je Mies van der Rohe Award
a Piranesi Award. A nemalo je aj oce-
není – Cena ARCH za obytný súbor
CMYK v Prešove; Ceny Arch, CEZAAR
a Cena Dušana Jurkoviča za Kulturpark
Košice, CEZAAR za Námestie centrum
v Prešove, BIG MAAT International
Award za peší most cez rieku Poprad
v Sulíne. Je toho však omnoho viac –
rodinné a vikendové domy, verejné
priestory, kultúrne inštitúcie a aj práve
prebiehajúca rekonštrukcia a dostavba
Mestského úradu v Leopoldove, do kto-
rej sa pustili na základe víťazstva v ar-
chitektonickej súťaži. Členovia ateliéru
svoj región systematicky kultivujú aj
ako hosťujúci pedagógovia na Fakulte
umení TU Košice.

PLURAL / BRATISLAVA, SK 29/10/2020

„Inklinovanie k obyčajným a nená-
padným veciam je zrejme našou od-
poveďou na preteky v originalite a za-
ujímavostiach za každú cenu, ktoré
nás obklopujú a otravujú zo všetkých
strán.“

PLURAL – to je predovšetkým Mar-
tin Jančok (1978) a Michal Janák (1987).
V každej novej práci sa už akosi auto-
maticky očakáva hlbší výskum, výrazná
formálna redukcia a prekvapivý prístup
k tvarovaniu priestoru a typologickým
štandardom. Veľkým príbehom štúdia
je najmä rekonštrukcia Neologickej sy-
nagógy v Žiline od slávneho architekta
Petra Behrensa, za ktorú si odniesli
cenu Bauwelt Advancement Award aj
CEZAARa. Ale aj menšie zadania, ako
napr. interiér Kníhkupectva Alexis

Prístav, Het Havenhuis, Antwerp, Belgicko.

FOTO: ARCHÍV ATELIER KEMPE THILL

v Bratislave, Letný pavilón Slovenskej národnej galérie alebo Dom v dome v Bernolákove vyvolali rozruch korunovaný ďalšími CEZAARmi a aj nomináciou na Mies van der Rohe Award.

**ATELIER KEMPE THILL /
ROTTERDAM, NL
29/10/2020**

„Keď robíte architektúru, nevyhnutne narazíte na svoje korene. Konfrontáciou s iným prístupom k tvorbe, v našom prípade s holandským prostredím, získate veľmi dobrú predstavu o tom, odkiaľ skutočne pochádzate.“

André Kempe (1968) a Oliver Thill (1971), obaja pôvodom z východného Nemecka, sú bývalí spolužiaci z TU v Drážďanoch. Impulzom na založenie spoločného ateliéru v roku 2000 bolo víťazstvo v súťaži European 5 na 300 bytov v prístavnej štvrti Kop van Zuid v Rotterdame. Odvtedy sa zúčastnili na viac ako dvesto medzinárodných súťažiach, čím získali zaujímavý realizačný záber v Holandsku a Nemecku, ale aj v Rakúsku, Belgicku, Egypte, Francúzsku, Maroku a Švajčiarsku. Vďaka trpezlivej architektúre s využitím klasických štruktúrnych prvkov si na holandskej architektonickej scéne vybudovali rešpektovanú pozíciu. K najnovším prácam patrí napr. obytný súbor Nieuw Zuid v Antverpách, sociálne bývanie

Montmartre v Paríži, sociálne bývanie Atriumhaus Tenever v Brémach či rekonštrukcia kláštorného komplexu vo švajčiarskom Kappel am Albis.

**GUTGUT / BRATISLAVA, SK
30/10/2020**

„Každý, kto chce byť dobrý v nejakej profesii, by mal byť férový a pomerne nezištný, aby aj dával, keď chce brať. Aby výsledok nebol len o tom, že robím, ale tiež o tom, že sa viem aj podeliť.“

Za takmer všetky realizácie získali ocenenie. Majú niekoľko CEZAARov, Cenu ARCH a v roku 2019 sa ich Mlynica dostala do finálovej štyridsiatky najlepších európskych projektov v rámci Mies van der Rohe Award. To sa zatiaľ nikomu zo Slovenska nepodarilo. GutGut vedie dvojica architektov Štefan Polakovič (1963) a Lukáš Kordík (1979).

Spektrum ich tvorby siaha od malých intervencií cez navrhovanie budov až po urbánne plánovanie. Realizácie ako bytový dom na Dunajskej ulici v Bratislave, rekonštrukcia paneláku v Rimavskej Sobote, päťchaty pri Seneckých jazerách alebo konverzia industriálneho objektu Mlynica v Bratislave sa opierajú o medzinárodnú skúsenosť a zároveň reagujú na lokálny kontext a históriu. Obaja aj vyučujú, na FA STU v Bratislave pôsobí vertikálny

ateliér Polakovič/Bátor a na pražskej FA ČVUT má svojich študentov Ateliér Kordík. GutGut je aktívny aj vo verejnej sfére ako spoluorganizátor festivalu DAAD.

**N/A / BRATISLAVA, SK
30/10/2020**

„Zaujímá nás architektúra, ktorá má projekt. Projekt, ktorý existuje nad úrovňou utilitárneho splnenia zadania a ktorý sa usiluje o premýšľanie architektúry ako kultúrnej disciplíny reagujúcej na vonkajšie výzvy a zároveň aj na vlastné vnútorné fenomény.“

Viac-menej každý, hoci aj subtilný, počin architektov zo štúdia N/A vždy vzbudí pozitívne ohlasy strážcov kvality slovenskej architektonickej produkcie. Benjamín Brádnianský (1976) a Vít Halada (1980) dlhodobo skúmajú metódy architektonického navrhovania, aby nachádzali nové odpovede na zaužívané štandardy. Ich ambíciou je odhaľovať mnohohrstevnatosť architektonickej práce, ktorá okrem pragmatických, ikonických a estetických stránok zahŕňa aj iné, architektúre vlastné aspekty. Veľa sa o nich hovorilo najmä v spojitosti s oceňovaným domom LJM v Miloslavove či s Monumentom Majer na vojenskom cintoríne v Banskej Bystrici, za ktorý dostali Cenu Dušana Jurkoviča. Aktuálne

vďaka víťazstvám v súťažiach zažívajú kvantový skok, pracujú totiž na viacerých väčších projektoch ako je napr. Mierové námestie v Malackách alebo Športová hala Slávia Trnava. Obaja pôsobia aj ako pedagógovia na VŠVU, kde vedú Ateliér II.

CLUBOVKA

Zmyslom CLUBOVKY je predstaviť výrazných tvorcov súčasnej svetovej architektúry a dizajnu – ľudí, ktorí žijú svoj bohatý život v absolútnej a perennej tvorivej búrke, túžbe a vášni...

**CARUSO ST JOHN ARCHITECTS /
LONDÝN, UK
28/10/2020**

„Zaujímá nás emocionálne pôsobenie architektúry. Zaujímá nás, ako sa budovy stavali v minulosti a ako môžu nové stavby aj dnes dosiahnuť rovnocennú formálnu a materiálnu kvalitu.“

Adam Caruso (1962) a Peter St John (1959) už majú čo-to za sebou. Štúdio založené v roku 1990 sa postupným premysleným vyzrievaním prepracovalo k viacerým úspechom a oceneniam. Prvotnú strohosť neskôr nahradila fascinácia históriou a nadanie tvorí architektúru, pri ktorej vôbec nie je ľahké odhadnúť jej vek. Svoju prácu vnímajú ako súčasť jediného plynúceho časopriestoru, v ktorom to, čo je nové,

neznamená vyššiu hodnotu. Obaja aktívne prednášajú a publikujú. Pravidelne obsadzujú vysoké priečky v cenách ako Mies van der Rohe Award alebo RIBA. V portfóliu dominujú budovy kultúrnych inštitúcií a rekonštrukcie, ako napr. Damien Hirst Newport Street Gallery v Londýne, Filharmónia v Liverpoole, konverzia priemyselného komplexu Lycée Hotelier v Lille alebo budova Landesbank v Brémach.

**FRANCESCA TORZO / JANOV, IT
29/10/2020**

„Vo všetkých našich projektoch sa vždy vyskytuje stavebný experiment, hoci nikdy nie je primárnym cieľom. Zdá sa skôr, že nás k nemu privádza snaha nájsť riešenie, ktoré dokáže kombinovať rôznorodé premenné. Najcitlivejšou premennou je však ticho – prirodzený stav, keď už nepotrebuje vnímať všetku tú námahu a úsilie.“

Študovala na TU Delft, ETSAB Barcelona, Accademia di Architettura di Mendrisio a IUAV Benátky. Špecifické prostredie švajčiarskej architektúry ju oslovilo natoľko, že istý čas pracovala v ateliéri Petra Zumthora v Haldensteine a následne aj v Zürichu u architektov Bosshard Vaquer. Vlastné štúdio založila v roku 2008 v talianskom Janove, ktoré zámerne tvorí len

Z33 – Múzeum súčasného umenia, Hasselt, Belgicko.

FOTO – GION BALTHASAR VON ALBERTINI

Newport Street Gallery, Londýn, Anglicko.

FOTO – HÉLÈNE BINET

Panelák, Rimavská Sobota, Slovensko.

DAAD/DAAF 2020

ment v Majeri, Banská Bystrica, Slovensko.

FOTO – ŠTEFAN MORAVČÍK

Jiří Krejčířík.

FOTO – MICHAELA KARASEK CEJKOVA PRE DESIGNBLOK

á Sobota, Slovensko.

FOTO – BOYSPLAYNICE

Maroš Schmidt.

FOTO – ARCHÍV SCD

Adam Štěch.

FOTO – ARCHÍV OKOLO

malá medzinárodná skupina mladých architektov a stážujúcich študentov. V portfóliu štúdia sústavne pribúdajú realizácie nielen na domácej pôde, ale aj vo Švajčiarsku, Belgicku či Číne. Premýšľavá Francesca Torzo (1975) však dlhodobo prehlbuje aj druhú oblasť pôsobenia – pedagogickú činnosť. Vyučovala na Accademia di Architettura di Mendrisio a v súčasnosti je profesorkou na Bergen Arkitekt hogskole v Nórsku. V roku 2018 excelovala na 16. ročníku Bienále architektúry v Benátkach, zároveň sa stala predsedníčkou Nadácie Maartena Van Severena v Gente. Za objekt Z33 – dom súčasného umenia v belgickom meste Hasselt v roku 2018 získala Piranesiho cenu. K najnovším trofejam patrí Moira Gemmill Prize – ocenenie určené významným ženám v architektúre.

SPRIEVODNÉ
PODUJATIA

Sprievodné podujatia pútavou formou obohacujú hlavný program, ako výstavy architektov a dizajnérov, prehliadka tvorby mladých dizajnérov, personifikácie verejného priestoru, prezentácie tvorby študentov architektúry a dizajnu.

**MAROŠ SCHMIDT /
BRATISLAVA, SK
31/10/2020**

Dizajnér a kurátor, no predovšetkým znalec československého dizajnu 20. storočia Maroš Schmidt (1978) pracuje ako vedúci Slovenského múzea dizajnu, ktoré vzniklo aj vďaka jeho iniciatíve. V súčasnosti pokračuje v budovaní jeho zbierok, nového výskumno-vývojového oddelenia Inolab a knižnice materiálov. Na DAAD predstaví príbeh prvého priemyselne vyrábaného plastu na svete až po najnovšie bioplasty, a to v pozoruhodnom lokálnom kontexte. Súčasťou prednášky bude aj komentovaná prehliadka výstavy o kedysi progresívnom materiáli Futurit, z ktorého sa vyrábala široká škála predmetov, od elektrických súčiastok, cez svietidlá, zapalovače, fotoaparáty, kladivá, až po poháre, tabatierky, kľučky či volant. V SMD sa nachádza najväčšia zbierka produkcie Futuritu a Maroš Schmidt ako zanieťený rozprávač presvedčí, že tento plast stojí za veľkú pozornosť.

**ADAM ŠTĚCH / PRAHA, CZ
31/10/2020**

Publicista a kurátor Adam Štěch (1986) už dávno nie je známy len v domáciach českých kruhoch. S jeho textami sme sa dlho stretávali na stránkach českého lifestyleového magazínu Dol-

ce Vita, no dnes pravidelne publikuje v časopisoch ako je Wallpaper, Modernism, DAMN°, Cool Hunting, Domus, Architonic, Mark, Frame, A10 či Sight Unseen. Je to už pekný zástup redakčných príspevkov, ale aj výstav a inštalácií o dizajne a architektúre prepojených s kreatívnou platformou OKOLO, ktorej je spoluzakladateľom. Okrem toho vyučuje na Vyššej odbornej škole vizuálnej komunikácie Scholastika. Ako oduševnený nadšenec modernistickej architektúry strávil 13 rokov na cestách svetom po stopách často zabudnutých výnimočných stavieb z rokov 1910 – 1980. Výsledkom je rozsiahly atlas Modern Architecture and Interiors s viac než tisíckou pokladov globálneho modernizmu.

**JÍŘÍ KREJČÍŘÍK / PRAHA, CZ
31/10/2020**

2020 – Czech Grand Design, nominácia na Dizajnér roka; 2019 – Designblok, Najlepší novinka dizajnéra; 2017 – Designblok, hlavná cena za inštaláciu Rückl; 2015 – Hansgrohe Design Prize 2015 by iF International Forum Design, atď. Dizajnér Jiří Krejčířík (1989) je práve na vzostupe. Študoval na Fakulte dizajnu a umení Ladislava Sutnara v Plzni a na Royal Danish Academy of Fine Arts v Kodani. Dobré skúsenosti mu priniesla aj spolupráca v štúdiu

českého sklárskeho dizajnéra Ronyho Plesla. V súčasnej dobe sa primárne sústreďí na limitované kolekcie v oblasti skla a nábytku.

Rozruch, ktorý vyvolal stolmi z kolekcie Eclectism, sa dostal až do Milána k slávnej galeristke Rossane Orlandi. Antika, Jože Plečnik, Petr Parléř, nábytok, svietidlá, vázy, nápojové sklo, inštalácie, každodenné predmety aj galerijné objekty – Jiří Krejčířík sa zaujíma o všetko, čo má potenciál vytvárať vizuálny dialóg medzi históriou a súčasnosťou.

PODUJATIA

OPENDESIGNSTUDIO

Náplňou OPENDESIGNSTUDIA je prieskum nových prúdov slovenskej architektúry a dizajnu, ktoré sa začínajú formovať už počas univerzitného štúdia. Partnerskou platformou je Fakulta architektúry a dizajnu STU v Bratislave, ktorá sa týmto spôsobom otvára verejnosti, aby predstavila metodiku a princípy vzdelávania budúcich architektov a dizajnérov. Spoločenstvo akademickej pôdy tvoria študenti a pedagógovia, ale aj odkaz tých, ktorí túto inštitúciu spravovali počas jej vyše sedemdesiatročnej histórie.

SUPERDESIGNSTUDIO

Starostlivo vybrané architektonické a dizajnérske výstavy a prezentácie domácej, ale aj medzinárodnej produkcie. V roku 2020 sa SUPERDESIGNSTUDIO presunulo do online priestoru, kde sa zmestí omnoho viac dobrej architektúry a dizajnu než kedykoľvek predtým.

DEVELOPMENT

DAAD sa téme bratislavského developmentu systematicky venuje už niekoľko rokov. Na výstave DEVELOPMENT sa za ten čas verejnosti predstavil rad najaktuálnejších developerských projektov s cieľom poukázať na významné urbanistické a architektonické intervencie do štruktúry mesta. Dejiskom tohoročného DEVELOPMENTU bude festivalové vysielacie štúdio, ktoré nás v online priestore preniesie bližšie k vybraným projektom a sprostredkuje koncentrovaný pohľad na aktuálne tendencie v rozvoji Bratislavy.

DISKUSIE

**ROČENKA SLOVENSKEJ
ARCHITEKTÚRY 2018/2019
28/10/2020**

Ročenka slovenskej architektúry je dlhodobý projekt, ktorý má ambíciu pravidelne prinášať pohľad na aktuálnu slovenskú architektonickú scénu. Dve úvodné štúdie kriticky reflektujú slovenskú architektonickú realitu z domáceho a zahraničného pohľadu. Pod titulom Architektonické dedičstvo: Potenciál alebo príťaž? analyzuje Henrieta Moravčíková a Peter Szalay, ako sa na Slovensku narába s historickou architektúrou. Reflexiu slovenskej scény z perspektívy zahraničného pozorovateľa pripravil rakúsky kritik a historik architektúry Matthias Boeckl, dlhoročný šéfredaktor časopisu Architektur aktuell a profesor na Akadémii výtvarných umení vo Viedni. Zameral sa pritom na širšiu architektonickú situáciu stredoeurópskeho regiónu, ktorá je vo vzťahu k našej lokálnej tvorbe formatívna. Autori a autorky zaradili do tretieho vydania ročenky 21 architektonických diel, ktoré považujú za to najlepšie, čo na Slovensku vzniklo v rokoch 2018 a 2019 a čo súčasne reprezentuje kľúčové trendy tunajšej architektonickej scény. Súčasťou ročenky je aj súpis architektonických cien, súťaží, výstav a kníh z rokov 2018 a 2019.

Novú Ročenku slovenskej architektúry formou spoločnej diskusie predstavia jej autori, ako aj hostujúci spoluautor Matthias Boeckl.

Henrieta Moravčíková, Peter Szalay, Katarína Haberlandová, Laura Krištáková, Monika Bočková, Matthias Boeckl: Ročenka slovenskej architektúry 2018/2019. Bratislava, Slovart 2020.

**ČO S IKONAMI MODERNIZMU?
30/10/2020**

Moderná architektúra a urbanizmus radikálne zmenili naše mestá, no spoločnosť ešte stále nie je zjednotená v tom, ako ich vnímať a hodnotiť a aký postoj zaujať k ich uchovaniu pre budúce generácie. Pamiatkový úrad SR vyhlásil v ostatnom čase viacero architektúr z druhej polovice 20. storočia za pamiatky. Máme chrániť diela neskorého modernizmu? Aké sú nástroje na ich ochranu? A je architektonické dedičstvo modernizmu udržateľné? Diskusia o pamiatkach modernizmu bude hľadať odpovede na otázky, ktoré aktuálne rezonujú nielen v odborných kruhoch, ale aj v širšom spektre kultúrneho diania.

Diskutujú: Matúš Vallo (primátor Bratislavy), Ján Mackovič (Krajský pamiatkový úrad Bratislava), Henrieta Moravčíková (DOCOMOMO). **Modero-**
ruje: Patrik Garaj (Denník N).

DAAD/DAAF 2020

VERTIKÁLNE ATELIÉRY / ROK 01 30/10/2020

Fakulta architektúry a dizajnu STU v Bratislave má od septembra 2020 nielen nový názov, ale s nástupom nového vedenia fakulty, aj novú organizáciu ateliérovej tvorby – jadra študijných programov Architektúra a Urbanizmus. Jej cieľom je posúvať pedagogický proces bližšie k praxi a inovatívnym metódam výučby. Tzv. Vertikálne ateliéry, ktoré združujú študentov záverečných 3 ročníkov, už majú za sebou 2 semestre. Ako budujú svoje meno, aké sú skúsenosti vedúcich ateliérov a či sa zmenil vzťah medzi pedagógom a študentom, aj o tom bude diskutovať architekt Peter Moravčík s predstaviteľmi vybraných vertikálnych ateliérov a dekanom fakulty prof. Pavlom Gregorom.

Diskutujú: Pavol Gregor (dekan FAD STU), Jozef Bátor (vedúci VA Polakovič/Bátor), Ľubica Vitková (vedúca VA Vitková/Špaček), Maroš Fečík (vedúci VA Fečík/Hudec/Bergerová). **Moderuje:** architekt Peter Moravčík.

DAAF/ HLAVNÉ PODUJATIA

3. ročník DNI ARCHITEKTÚRY A FILMU / DAAF 2020 je jesennou edíciou DNI ARCHITEKTÚRY A DIZAJNU / DAAD, ktorý je zameraný na prezentáciu domácich a medzinárodných dokumentov a filmov o architektúre, urbanizme, dizajne a umení. Poslaním festivalu DAAF je priblížiť najdôležitejšie témy súčasnej architektúry, dizajnu a urbanizmu širokému a odbornému publiku prostredníctvom filmového média, viesť živý dialóg o architektúre, prinášať inšpiráciu pre mesto a jeho obyvateľov. Festival DAAF podnecuje diskusie o architektúre a urbanizme prostredníctvom projekcií autorských dokumentov, inovatívnych, experimentálnych a hraných filmov. Cieľom festivalu je rozširovať povedomie o súčasnej kvalitnej architektúre, významných architektoch a ich tvorbe, taktiež rozširovať povedomie o problematike vízií miest, sociálnych a environmentálnych témach prostredníctvom filmových dokumentov.

UZDROWISKO. ARCHITEKTURA ZAWODZIA 30/10/2020

Dokumentárny film o jednej z najväčších investícií do zdravotnej starostlivosti v Poľskej ľudovej republike, modernistickej kúpeľnej štvrť v meste Ustroń v Sliezskeho vojvodstve. Približuje vznik architektonickej myšlienky, veľkolepý príbeh jej realizácie, ale aj jedinečnú krajinu a ďalšie pozoruhodné historické, politické a mestské súvislosti, bez ktorých by sa takto rozsiahly projekt sotva mohol uskutočniť. Autormi návrhu boli architekti Henryk Buszko a Aleksander Franta, ktorí za leitmotív zvolili odvážnu pyramídálnu štruktúru. Komplex modernistických kúpeľných budov sa ako mimoriadna architektonická a mestská vízia teší medzinárodnej odbornej úcte, no v Poľku zároveň bojuje so stigmu jedného z najbrutálnejších zásahov do krajiny.

FOTO – ARCHÍV DOKUMENTU UZDROWISKO. ARCHITEKTURA ZAWODZIA

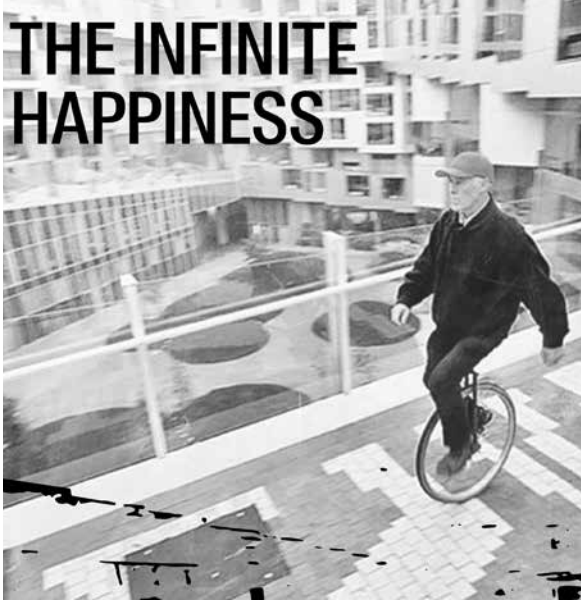

FOTO – ARCHÍV BÉKA & LEMOINE

Režia / Director: Ewa Trzcionka
Krajina pôvodu / Country of origin: PL
Rok / Year: 2017
Dĺžka / Duration: 31 min.
Jazyk / Language: PL, EN

BLOKI 29/10/2020

Film je prvým celovečerným a mnohostranným dokumentom venovaným bytovej výstavbe v Poľsku od roku 1956 po súčasnosť. Je sociologickou sondou životného štýlu spätého s bývaním na obrích sídliskách, ktoré vznikali za prísnych štátnych regulatívov. Každá nasledujúca generácia obyvateľov vníma bloky odlišne, vzniká tak niekoľko obrazov tej istej reality spojennej s rozličnými snami a ideálmi mestského života. Film sa obracia aj smerom k dnešnému developerskému rozmachu s prísľubom pohodlia a bezpečia v oplotených rezidenčných komplexoch. Nejde však iba o film o architektúre, exkurz do problematiky sprevádzajú rozhovory s architektmi známymi poľských sídlisk, ale aj s nájomníkmi, kritikmi a historikmi architektúry.

Režia / Director: Konrad Królikowski
Krajina pôvodu / Country of origin: PL
Rok / Year: 2017
Dĺžka / Duration: 57 min.
Jazyk / Language: PL, EN

CITIZEN JANE: BATTLE FOR THE CITY 01/11/2020

V polovici 20. storočia sa „mestské plánovači“ ako Robert Moses s ohromným odhodlaním pustili do búrania starších štvrtí New Yorku, aby vytvorili priestor pre nové schémy bývania a rozsiahlu sieť rýchlostných komunikácií. Budovy v ich predstavách vystupovali len ako abstraktné projekty bez

akejkolvek väzby na život ľudí. Zmizli by aj posledné stopy pôvabných historických blokov, nebyt vytrvalého odhodlania spisovateľky a aktivistky Jane Jacobs, ktorá opakovane upozorňovala, že mesto tvoria predovšetkým ľudia a ich vzájomné interakcie, nie budovy a cesty. Jej kniha Smrť a život amerických veľkomiest z roku 1960 dodnes rezonuje vo svetle globálnej urbanizácie. Film nie je iba spomienkou na odvážne ťaženia Jane Jacobs, ale prehľadne súčasnú dianie v plánovaní miest z pohľadu stále platných myšlienok, za ktoré tak húževnato bojovala.

Režia / Director: Matt Tyrnauer
Krajina pôvodu / Country of origin: USA
Rok / Year: 2017
Dĺžka / Duration: 92 min.
Jazyk / Language: EN

CHAIR TIMES. A HISTORY OF SEATING 31/10/2020

Stolička – privilegovaný kúsok, na ktorom si dizajn systematicky testoval nové možnosti. Je s nami v práci, ale aj počas príjemných chvíľ odpočinku. Zdobí. Stolička sa vždy vyznačovala citlivosťou na zmeny, je ako seizmograf priemyselného, technologického, ale aj kultúrneho a spoločenského pokroku. Režisér Heinz Büttler skúma zbierku 125 stoličiek z Múzea dizajnu Vitra, ktorá dokumentuje dejiny sedenia od roku 1800 po súčasnosť. V pozadí zbierky stojí Rolf Fehlbaum, dlhoročný riaditeľ Vitry pevne spätý s významným vzostupom značky Vitra a jej renomé svetového lídra nábytkového dizajnu. Nejde však len o stoličky ako o úžitkové predmety, ale o fenomén, ktorý reprezentujú vo svete dizajnu a v osobných príbehoch ich tvorcov.

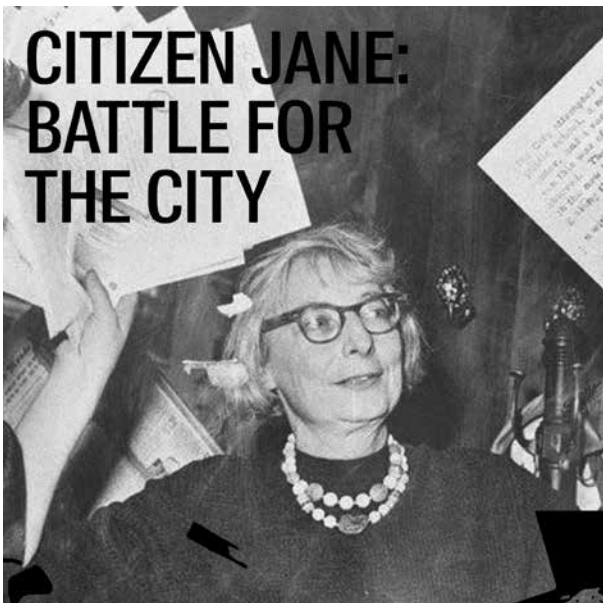

FOTO – ARCHÍV DOKUMENTU CITIZEN JANE: BATTLE FOR THE CITY

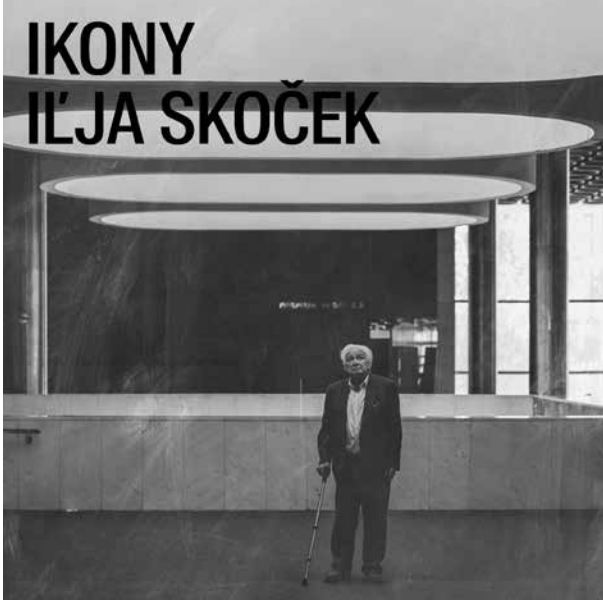

FOTO – NORA A JAKUB

Režia / Director: Heinz Büttler
Krajina pôvodu / Country of origin: CH
Rok / Year: 2018
Dĺžka / Duration: 90 min.
Jazyk / Language: EN, IT
THE INFINITE HAPPINESS
01/11/2020

Film koncipovaný ako osobný videozáznam sprostredkúva jedinečný architektonický zážitok. Ila Beka a Louise Lemoine skúmajú experimentálny obytný komplex „8 House“ na predmestí Kodane, ktorý navrhol dánsky architekt Bjarke Ingels. Vertikálne usporiadané bývanie reprezentuje nový úspešný model developmentu ocenený titulom Najlepšia obytná budova sveta 2011. Podobne ako Lego, film je vyskladaný z rozmanitých životných príbehov poprepájaných osobným vzťahom k budove, ktorá predstavuje nekonvenčný prototyp domova. Divák prostredníctvom veľmi dôverných uhlov pohľadu preniká k jadrú architektonického diela označovaného ako nový sociálny model 21. storočia a postupne nachádza odpovede na otázku, či je v silách architektúry vytvárať kolektívne šťastie.

Režia / Director: Ila Beka & Louise Lemoine
Krajina pôvodu / Country of origin: FR, IT
Rok / Year: 2015
Dĺžka / Duration: 85 min.
Jazyk / Language: EN

IKONY

ILJA SKOČEK 30/10/2020

Dokumentárny seriál o generácii architektov, ktorá v druhej polovici 20. storočia formovala tvár slovenských

miest, aj obraz architekta ako nekompromisnej osobnosti.

IKONY je dokumentárny seriál o najstaršej žijúcej generácii slovenských architektov. Generácii, ktorá dosiahla vrchol svojej tvorby za čias socializmu a dnes sa častokrát nestretáva so zaslúženým uznaním verejnosti.

Film nie je len portrétom architektov. Nastoluje otázku vnímania slovenskej architektúry, identifikácie sa s mestom, v ktorom žijeme a budovami, ktorými je tvorené, ich dôstojného využívania a neupieraní ich jedinečnosti.

Ilja Skoček už v mladom veku a v spolupráci s architektmi Ferdinandom Končekom a Ľubomírom Titlom vyhral súťaž na významné objekty ako je Dom odborov Istropolis v Bratislave. Veľkú časť kariéry sa venoval aj obytnej výstavbe na Slovensku a v Alžírii.

Po filme bude nasledovať diskusia s tvorcami filmu IKONY – Ilja Skoček. Moderuje architektka Henrieta Moravčíková.

Režia filmu / Director of IKONY – Ilja Skoček: Dano Dekan
Krajina Pôvodu / Country of origin: SK
Rok / Year: 2020
Dĺžka / Duration: 26 min
Jazyk / Language: SK

ŠTEFAN SVETKO 26/10/2020

Štefan Svetko patril medzi architektov, ktorí svoje stavby vždy silne vnímali v širokom urbanistickom kontexte. Jeho tvorbu charakterizujú inovatívne technické riešenia

a veľkorysá figurálna forma. Podpísal sa pod jednu z najznámejších slovenských modernistických stavieb, budovu Slovenského rozhlasu, ako aj prominentné účelové zariadenia v Tatranskej Javorine či na Bratislavskom Bôriku.

Po filme bude nasledovať diskusia s tvorcami filmu IKONY – Štefan Svetko, moderuje architektka Henrieta Moravčíková.

Režia filmu / Director of IKONY – Štefan Svetko: Maroš Milčík
Krajina pôvodu / Country of origin: SK
Rok / Year: 2020
Dĺžka / Duration: 26 min
Jazyk / Language: SK

VIERA MECKOVÁ 01/11/2020

Viera Mecková získala ako prvá žena Cenu Emila Belluša, ocenenie za celoživotný prínos v oblasti slovenskej architektúry. Spolu s Alexom Mlynárčikom a Ľudovítom

Kupkovičkom tvorili umelecko-architektonické zoskupenie VAL, ktoré svojimi utopickými víziami vzbudilo pozornosť nielen v Československu, ale aj zahraničí.

Po filme bude nasledovať diskusia s tvorcami filmu IKONY – Viera Mecková, moderuje architektka Henrieta Moravčíková.

Režia filmu / Director of IKONY – Viera Mecková: Barbora Šliepková
Krajina pôvodu / Country of origin: SK
Rok / Year: 2020
Dĺžka / Duration: 26 min
Jazyk / Language: SK

ELENA ALEXY